

INSTITUTI I KURRIKULAVE DHE I STANDARDEVE

PROGRAMI MËSIMOR

LËNDA: EDUKIMI MUZIKOR

(klasa e shtatë)

Tiranë, 2005

- I. HYRJE
- II. SYNIMI
- III. OBJEKTIVAT E PËRGJITHSHËM TË LËNDËS
- IV. STRUKTURA E PROGRAMIT
- V. PROGRAMI ANALITIK PËR KLASËN E SHTATË
- VI. OBJEKTIVAT SPECIFIKË PËR ÇDO LINJË
- VII. METODOLOGJIA E ZBATIMIT TË PROGRAMIT
- VIII. UDHËZIME PËR VLERËSIMIN E NXËNËSVE
- IX. INTEGRIMI
- X. MJETET MËSIMORE
- XI. VEPRIMTARITË MUZIKORE JASHTË KLASE
- XII. UDHËZIME PËR HARTIMIN E TEKSTIT TË EDUKIMIT MUZIKOR

I. HYRJE

Edukimi muzikor në klasën e shtatë ka si synim aftësimin e mëtejshëm të nxënësve për të përjetuar muzikën dhe për t'u shprehur nëpërmjet saj.

Të gjitha njohuritë që do të jepen në linjat e këndimit, bazave të arsimimit muzikor, dëgjimit muzikor, luajtjes në instrument, krijim/shprehje, do të ndikojnë në formimin muzikor dhe do t'i pajisin nxënësit me njohuri, aftësi, qëndrime dhe vlera.

Njohja me koncepte të reja muzikore, gjini muzikore, instrumente etj., vazhdon të plotësojë formimin muzikor të nxënësve për këtë nivel. Ata njihen me këngën atdhetare, muzikën e publicitetit, të kinemasë dhe gjini të ndryshme muzikore.

Zhvillimi i muzikalitetit përfshin një sërë veprimtarish muzikore, të cilat zhvillohen të ndërthurura me këngën, dëgjimin e pjesëve muzikore, veprimtaritë ritmike dhe harmonizimin e lëvizjeve ekspresive të trupit, luajtjen me instrumentin e fyellit (ose tastierën), veprimtari të cilat përfshijnë improvizimin dhe krijimin.

Ky program nuk zhvillon vetëm aftësitë praktike, por u jep mundësi nxënësve të formojnë aftësitë e tyre për të arsyetuar, duke menduar dhe duke shprehur në mënyrë kritike emocionet e tyre rreth muzikës. Ata i përjetojnë këto emocione përmes arteve të tjera, si: vizatimi, poezia etj.

II. SYNIMI

Programi synon të zhvillojë shprehitë për të kënduar, për të dëgjuar, për të luajtur, për të krijuar, si dhe për t'u shprehur duke vlerësuar muzikën.

III. OBJEKTIVAT E PËRGJITHSHËM

Mësimi i muzikës ka për qëllim që nxënësit në fund të klasës së shtatë:

- Të këndojnë kanone dhe këngë për fëmijë, të huaja, popullore, me një tematikë të larmishme, me vesh dhe me nota;
- Të zhvillojnë shprehitë e të kënduarit;
- Të zbatojnë konceptet dhe terminologjinë muzikore;
- Të shoqërojnë këndimin me instrumente ritmike, melodike dhe ORF;
- Të luajnë në instrumentin e fyellit ose tastierës;
- Të dëgjojnë pjesë muzikore, vokale dhe instrumentale, duke njohur forma të ndryshme muzikore;
- Të përjetojnë muzikën dhe të zhvillojnë aftësitë krijuese, në lidhje edhe me artet e tjera.

IV. STRUKTURA E PROGRAMIT

Ky program është i organizuar në bazë të 5 linjave të cilat zbërthehen si më poshtë:

1. Këndimi,
2. Bazat e arsimimit muzikor,
3. Luajtja në instrument,
4. Dëgjim muzikor,
5. Të shprehurit dhe krijimi muzikor.

V. PROGRAMI SINTETIK

35 javë x 2 orë = 70 orë

1. Këndimi	22 orë
2. Bazat e arsimimit muzikor	16 orë
3. Dëgjim muzikor	8 orë
4. Luajtje në instrument	10 orë
5. Shprehje dhe krijim muzikor	4 orë
6. Orë në dispozicion	10 orë

VI. PROGRAMI ANALITIK SIPAS ÇDO LINJE

LINJA I. Këndimi (22 orë)

Në këtë linjë të mësohen 8-9 këngë për fëmijë, të kultivuara, popullore, të huaja me një ose dy zëra, si dhe kanone. Çdo këngë apo kanon mësohet në 2 orë dhe në disa raste kur është e vështirë, në 3 orë.

Në këtë linjë nxënësit duhet:

- të këndojnë këngë për fëmijë, të kultivuara, popullore, të huaja me një ose dy zëra;
- të këndojnë dhe të zbatojnë shprehitë vokale gjatë të kënduarit, si:
 - rregullat e frymëmarrjes,
 - qëndrimi drejt,
 - diksioni,
 - këndimi me ndjenjë,
 - frazimi i rrjedhshëm etj.;
- të këndojnë kanone vetëm dhe në grup, me një dhe dy zëra;
- të këndojnë duke respektuar tempin dhe shenjat e ngjyrimit;
- të këndojnë solo;
- të këndojnë në grup (ansambël/kor);
- të këndojnë dhe të interpretojnë me ndjenjë dhe në mënyrë shprehëse;
- të përjetojnë ndjenjën ritmike dhe melodike (3/8, 6/8) përmes këndimit të këngëve të ndryshme;
- të shfaqin shijet e tyre për këngë të ndryshme (këngë për fëmijë, të huaja ose të krahinës).

Objekti social:

- të shprehin mendimin rreth muzikës që ata këndojnë.

LINJA II. Bazat e arsimimit muzikor (16 orë)

Në këtë linjë nxënësit duhet të jenë në gjendje:

- Të njohin, të dallojnë, të shkruajnë, të lexojnë dhe të respektojnë:
 - masën e paplotësuar;
 - shenjat e ngjyrimit *pp, mf, ff*;
 - termat dinamikë *largo, lento, grave, andantino, aligereto* etj.;
 - sinkopa;
 - lidhja vlerëse dhe shprehëse, korona;

- nota 1/16 dhe pushimi 1/16;
- kohët e përbëra: 3/8, 6/8;
- shenjat e shartimit #, b, V;
- intervalet;
- të krijojnë modele të thjeshta ritmike në kohët e mësuara.

LINJA III. Luajtja me instrument

(10 orë)

Në këtë linjë nxënësit duhet:

- Të luajnë në fyell / tastierë, në kohët e thjeshta;
- të luajnë ushtrime në kohët 3/8, 6/8;
- të luajnë shkallën Do+;
- të luajnë shkallën la-;
- të luajnë një pjesë të thjeshtë për fyell (popullore);
- të zbatojnë tempin dhe shenjat e ngjyritjes gjatë luajtjes;
- të shoqërojnë këngët apo meloditë, me vegla ritmike ose ORF.

LINJA IV. Dëgjimi muzikor

(8 orë)

Në këtë linjë nxënësit duhet:

- Të dëgjojnë pjesë të ndryshme vokale, instrumentale, vokalo-instrumentale;
- të dallojnë formën një-dy-e-trepjesëshe.
- të dëgjojnë pjesë instrumentale (sonata, fuga, rondo);
- të njohin orkestra të ndryshme;
- të dallojnë këngën himn;
- të rinjohin pjesë të ndryshme muzikore.

LINJA V. Shprehje dhe krijim muzikor

(4 orë)

Në këtë linjë nxënësit duhet të:

- Të përjetojnë muzikën nëpërmjet arteve të tjera: vizatim, poezi etj.;
- të krijojnë një vijë melodike në kohët 3/8, 6/8;
- të plotësojnë masat për kohët e thjeshta të mësuara;
- të improvizojnë lëvizje të ndryshme në përshtatje me ritmin dhe melodinë;
- të përcjellin mendimet dhe emocionet e tyre rreth muzikës që ata dëgjojnë.

Objektiva sociale:

- të listojnë disa veprimtari që zhvillohen në komunitetin e tyre ose në jetën e tyre të përditshme, si: muzika e dëgjuar në televizion, festat familjare, festat apo spektaklet në krahinë apo në vend;
- të listojnë disa fjali, shprehje që ata përdorin për të shprehur marrëdhëniet e tyre me muzikën.

Orë në dispozicion

(10orë)

Këto orë do të jenë kryesisht në shërbim të përforsimit të njohurive muzikore, përforsimit dhe ushtrimit në instrumentin e fyellit apo edhe të ndonjë kënge të vështirë. Instrumenti i fyellit do të shoqërojë mësimin e notave duke i konkretizuar ato përmes luajtjes në fyell. Orët në dispozicion do të jenë në shërbim të:

- mësimin të këngëve të vështira;
- përsëritjes së ndonjë teme nga BAM;

- përmirësimin të luajtjes së ndonjë pjese në fyell;
- dëgjimit të pjesëve të ndryshme muzikore;
- zhvillimit të shprehjes së emocioneve gjatë të kënduarit apo dëgjimit;
- organizimit të një koncerti;

Shënim. Çdo objektiv mund të shikohet si një temë mësimore.

VII. METODOLOGJIA E ZBATIMIT TË PROGRAMIT

Përzgjedhja e metodave mësimore bëhet nga mësuesi, në përputhje me përmbajtjen e temës mësimore, të bazës didaktike që ai ka etj. Metodatat dhe teknikat e mësimdhënies, që gjejnë zbatim gjatë një ore mësimi, janë të larmishme. Të tilla mund të jenë: konkurse muzikore, lojëra didaktike që lidhen me zhvillimin ritmik dhe melodik, me dëgjimin, verifikimi i njohurive me teste etj.

Një vend shumë të rëndësishëm në organizimin e orës së mësimin ka formulimi i objektivave, si dhe përcaktimi i metodave që do të përdorë mësuesi për të qenë sa më i sukseshëm. Përzgjedhja e metodave mësimore bëhet nga vetë ai, në përputhje me nivelin dhe përmbajtjen e temave të ndryshme mësimore, të bazës materiale mësimore që siguron në klasë.

Edukimi i shprehive të kënduarit. Zhvillimi i shprehive të kënduarit do të jetë gjithmonë në qendër të punës së mësuesit.

Kënga, e kënduar qoftë individualisht edhe në grup, kërkon një përqendrim më të madh, për arsye se në të konkurrojnë së bashku tri elemente, të cilat kanë forcë shprehëse të papërshkrueshme: 1)melodia, 2)teksti, 3)interpretimi.

Këto elemente kërkojnë që kënga të këndohet nga nxënësit jo në mënyrë formale, por në mënyrë shprehëse. Nxënësit të njihen mirë me krejt figurën poetike e muzikore të këngës që mësojnë e këndojnë. Mësuesi t'u mësojë e t'u ushtrojë nxënësve mënyrën e kënduarit shprehës, d.m.th., gjatë të kënduarit, të shprehin përmbajtjen dhe karakterin e këngës. Një interpretim i bukur, bëhet i mundshëm vetëm në bazë të shprehive vokale të përmendura më lart dhe në bazë të parimit "Të mbajnë qëndrim kritik kundrejt ekzekutimit të tyre, duke njohur të mirat e të metat e tij" që u duhet edukuar nxënësve:

Zhvillimi i njohurive muzikore vazhdon edhe në këtë nivel pa sforco dhe duke i transmetuar ato në një mënyrë të thjeshtë. Mësimi i këtyre njohurive nuk përbën një qëllim në vetvete, por ato janë mjeti që do t'i ndihmojë nxënësit për të kuptuar muzikën dhe për ta përvetësuar atë sa më lehtë. Njohuritë e marra dhe ato në vazhdim do të zhvillojnë dhe do të formojnë nxënësit muzikalisht për të kënduar, për të luajtur apo për të shprehur mendimin e tyre rreth muzikës që ata dëgjojnë ose këndojnë.

Kuptimi i përdorimit të shenjave të shartimit në ndërtimin e këndimit e intervaleve si dhe përdorimin e tyre në pjesët muzikore, kërkon një vemendje dhe kujdes.

Njohuritë për tempin dhe karakterin e këngëve u jepen nxënësve në ciklin fillor, duke filluar nga klasa e parë e deri e pesta, vazhdon në mënyrë më të zgjeruar në klasën VI dhe në këtë klasë me shenjat e ngjyrimin dhe termat dinamikë. Përsa i përket ritmit, kohët 3/8 e 6/8 dhe pushimet përkatëse zhvillohen në këtë nivel të përshkallëzuar. Lidhjet vlerëse dhe shprehëse kanë një rëndësi për këtë nivel për të kuptuar më mirë lidhjen e frazës që ndodh në një këngë apo pjesë muzikore.

Ushtrimet didaktike që do të shoqërojnë programin përmes tekstit të nxënësit, të jenë të thjeshta, melodioze, në shërbim të temës që mësojnë. Harmonizimi i ushtrimeve, këngëve me elementet e mësuara të BAM, të shoqëruara dhe me instrumentet me goditje dhe fyell, do të rrisin aftësitë e nxënësve, duke bërë përsëritjen e njohurive të dhëna më parë me shpjegimin e temës së re me ushtrime, pra duke i përforcuar këto njohuri, si dhe duke i kontrolluar ato. Njohja e formës 1-2-e-

3-pjesëshe, dhe më pas e e gjinive të ndryshme muzikore, duke filluar me këngën himn, muzika e publicitetit, e kinemasë, si dhe lloje të tjera të gjinisë, si: koncerti, fuga, rondo etj., plotësojnë kulturën muzikore të nxënësve për këtë nivel.

Edukimi me instrumentin dhe loja me të. Në edukimin muzikor të nxënësve një rol të rëndësishëm luan edhe instrumenti muzikor, fyelli (tastiera). Luajtja me këtë instrument rrit ndjeshmërinë e nxënësve, shton interesin për muzikën, u zhvillon ndjenjën ritmike, melodike e harmonike, u krijon ide të qarta për anën teorike e praktike të muzikës. Krahas këtyre, mësuesi të ketë parasysh që nxënësit do të shoqërojnë melodi këngësh, ushtrime melodike etj.

Edukimi për zhvillimin e shprehive gjatë dëgjimit muzikor. Për të formuar kulturën muzikore të nxënësve, vëmendja e mësuesit përqendrohet te vlerat artistike të pjesëve të zgjedhura për dëgjim, të cilat të jenë të thjeshta. Këto pjesë muzikore të plotësojnë edhe kërkesat pedagogjike. Dëgjimi, si dhe kuptimi i një pjese instrumentale, kërkojnë një përqendrim më të madh se ndaj një kënge. Prandaj është detyrë e mësuesit që këto vështirësi t'ua lehtësojë nxënësve, duke i drejtuar për një dëgjim sa më të drejtë, duke i kthyer ata në dëgjues të aftë për të ndjekur muzikën e çdo lloji a gjinie qoftë ajo, si dhe duke i aftësuar ata për t'u shprehur me fjalë të thjeshta. Mësuesi gjatë dëgjimit përdor forma dhe stile pune për dallimin e pjesëve të ndryshme muzikore vokale-instrumentale, dëgjimit të këngëve në gjuhë të huaj, dëgjimit të pjesëve për fyell, dëgjimin e pjesëve muzikore instrumentale ku ata bëjnë dallimin e instrumenteve me hark, frymë, goditje. Për zhvillimin e kësaj ore, një rol të rëndësishëm kanë edhe mjetet mësimore që mundësojnë zbatimin me sukses të dëgjimit muzikor. Përfundimisht, dëgjimet muzikore, të shoqëruara me shpjegimet dhe bisedat që jepen rreth tyre, në praktikë kanë rëndësi të madhe, sepse ilustrohen dhe përforcohen njohuritë e muzikës. Nga ana tjetër, zhvillohen te fëmijët elemente të emocioneve estetike, një nga shfaqjet e para të të cilave është kënaqësia që provojnë kur dëgjojnë muzikë.

Lidhja e muzikës me arte të tjera. Nxënësit duke mësuar të kuptojnë gjuhën muzikore, do të orientohen në krijimet e tyre. Kjo punë bëhet nën udhëheqjen e mësuesit, i cili me fjalët e tij sqaron e shpjegon përmbajtjen, karakterin, strukturën, mjetet e shprehjes muzikore, cilësitë e krijimit, me të cilën janë njohur ose do të njihen. Njëkohësisht, mësuesi i njeh nxënësit me jetën dhe veprën e kompozitorit. Shprehja dhe krijimi muzikor zgjerojnë horizontin e njohurive muzikore të nxënësve dhe aftësinë e tyre për ta kuptuar atë. Drejtimi i punës nga mësuesi dhe dëgjimi muzikor janë forma pune që zbulojnë një sërë njohurish për muzikën, improvizim ritmesh të ndryshme me pjesët që dëgjojnë, krijim mbi disa vargje dhe ritmit të dhënë, shprehje dhe përjetim me artet e tjera: vizatim, poezi, melodi etj.

VIII. UDHËZIME PËR VLERËSIMIN E NXËNËSVE

Vlerësimi i nxënësve në këtë lëndë do të bëhet përmes përfundimeve që arrin nxënësi gjatë veprimtarisë praktike, d.m.th. përmes të kënduarit, të luajturit, të analizuarit të pjesëve muzikore etj. Vlerësimi bëhet në atë çka nxënësi ka përvetësuar dhe është i aftë të bëjë. *Testimi*, gjithashtu, është një nga teknikat e vlerësimit që duhet të përdoret mësuesi. Testi ka rëndësi për të parë qëndrueshmërinë e dijeve të marra, si dhe nxjerrjen në pah të aftësive në të gjitha linjat. Një ndihmë në zhvillimin e testeve japin dëgjimi i kasetave, fjalëkryqet për njohuritë e marra etj.

IX. INTEGRIMI

Ky program nxit mundësinë për ta parë muzikën në tema të veçanta të integruar me lëndë të tjera. Nxënësit do të mësojnë të zbulojnë dhe të ndërtojnë lidhjet ndërmjet muzikës dhe edukimit figurativ, letërsisë, historisë, gjeografisë, edukatës

qytetare dhe të kuptojnë rëndësinë e muzikës si burim kënaqësie dhe si mënyrë komunikimi brenda një kulture dhe me kulturat e tjera.

X. MJETET MËSIMORE

Që ky programi të bëhet sa më i zbatueshëm dhe konkret si për nxënësin, ashtu edhe për mësuesin, të shoqërohet me bazë materiale, mjete mësimore dhe burime të ndryshme. Libri i mësuesit dhe kasete me materialet didaktike, si: këngë, pjesë të ndryshme për dëgjim, të shoqërojnë zbatimin e këtij programi.

Mjeti me përdorim vetjak është fyelli (tastiera), të cilin duhet ta ketë çdo nxënës së bashku me librin. Gjithashtu, mjetet me përdorim kolektiv mund të jenë: magnetofoni, kasete, postera të ndryshëm etj.

XI. VEPRIMTARITË MUZIKORE JASHTË KLASE

Si dhe është përcaktuar në programin e klasës së gjashtë, mësuesi i edukimit muzikor do ta përqendrojë vëmendjen krahas mësimit, edhe në veprimtarinë artistike jashtë tij. Për këtë, të mbahen parasysh udhëzimet për çdo fillim viti shkollor që dërgon MASH, si dhe tradita e veprimtarisë artistike që ka krijuar shkolla.

XII. UDHËZIME PËR HARTIMIN E TEKSTIT TË EDUKIMIT MUZIKOR

Teksti i edukimit muzikor synon të sjellë në klasë, në miniaturë, mjedisin kulturor e artistik, në të cilin jetojnë nxënësit. Ai duhet të krijojë mundësinë jo vetëm të bashkëpunimit krijues të nxënësve me njëri-tjetrin, por edhe të bashkëpunimit ndërmjet mësuesve dhe nxënësve, madje më gjerë, bashkëpunimin e mjedisit brenda shkollës me jetën jashtë shkollës.

Teksti i edukimit muzikor të jetë në përputhje të plotë me këtë program, të miratuar nga MASH. Ai të përmbushë të gjithë objektivat mësimorë e pedagogjikë që përmbahen në të. Në këtë mënyrë, teksti t'u përmbahet qëllimeve të sistemit arsimor, në përgjithësi, dhe përmbajtjes së programit, në mënyrë të veçantë. Kjo gjë nënkupton mbajtjen parasysh të qëllimeve në dy nivele:

1. Të qëllimeve të shprehura hapur në program. Kjo do të thotë që në tekst të përfshihen ato informacione dhe të mundësohen ato veprimtari që synojnë të arrihet qëllimi i shprehur në program;
 2. Qëllimeve të nënkuptuara. Kjo do të thotë që autorët e teksteve të studiojnë dhe të zbulojnë atë sistem vlerash në të cilat mbështetet edukimi artistik i nxënësve. Teksti nga ana e tij, si i tërë, të mundësojë realizimin e qëllimeve të tilla, të cilat në shumë raste janë edhe themelore.
- ⇒ Autorët, duke patur një konceptim të qartë të procesit mësimor dhe perceptimin e tyre për përmbajtjen e lëndës, mund të kthehen në një faktor progresi në mësimdhënien e lëndës së edukimit muzikor. Në këtë drejtim, autorët mund të shfrytëzojnë:
 - hapësirat dhe lirshmërinë e programit (orët në dispozicion),
 - aparatën pedagogjike të tekstit, i cili më shumë se çfarëdo tjetër kufizon ose zgjeron mundësitë e përvetësimit të objektivave të lëndës.
 - ⇒ Teksti të japë mundësi të sjellë në klasë shembuj konkretë nga muzika shqiptare dhe e huaj.
 - ⇒ Nga pikëpamja pedagogjike, teksti të mundësojë realizimin e objektivave në fushën e njohurive, të shprehive dhe të qëndrimeve. Kjo do të thotë që teksti të mundësojë si për nxënësit, ashtu edhe për mësuesit krijimin e situatave mësimore që favorizojnë realizimin e objektivave të mësipërm. Këtu të mbahet parasysh se veprimtari të praktike nuk mund të shihen të ndara nga veprimtari të krijuara.

- Prandaj autorët e tekstit të parashikojnë ato veprimtari që mundësojnë realizimin në tërësinë e tyre të synimeve dhe të objektivave të lëndës.
- Sistemi i pyetjeve në fund të njësisë mësimore (autorët mund të përdorin edhe forma të tjera), të mundësojë:
 - Që nxënësit:
 - në mënyrë të pavarur të përvetësojnë informacionin e tekstit;
 - të dallojnë atë çka është thelbësore nga ajo që nuk është e tillë, në varësi të objektivave të njësisë mësimore dhe të objektivave; përfshihen në veprimtari krijuese që synojnë të zhvillojnë aftësitë krijuese, artistike etj.;
 - të krijojnë mendimin dhe qëndrimet e tyre të pavarura, të mbështetura me argumente, por të pranojnë, të respektojnë dhe të marrin parasysh argumentet e të tjerëve;
 - Që mësuesit:
 - të zgjedhin metodat ndërvepruese më të përshtatshme për realizimin e objektivave të lëndës së edukimit muzikor;
 - të planifikojnë mirë orën mësimore;
 - të mundësojnë vënien e nxënësve në kushte të barabarta të nxëni;
 - të mundësojnë nxënësit të përqendrohen në çështjet kryesore të temës;
 - të mundësojnë nxënësit të shfrytëzojnë njohuritë e tyre paraprake ose të përvetësuara gjatë procesit mësimor, të cilat janë të domosdoshme për përvetësimin e njohurive dhe të shprehive të reja;
 - të vlerësojnë realizimin e objektivave të njësisë mësimore dhe nivelet e përvetësimit të tyre nga nxënësit etj.
 - Teksti të përmbajë mësimet ose struktura mësimi të qarta, në formën e njësisë mësimore ose të moduleve që përmbajnë njësi mësimore.
 - Struktura e ndarjes të tekstit, si dhe struktura e njësisë mësimore të tekstit (p.sh., tema) të jetë e njësuar gjatë gjithë tekstit, në varësi edhe me materialin muzikor.
 - Po kështu, në tekst mund të shfrytëzohet ose të nxitet edhe mundësia e marrjes së informacioneve të caktuara shtesë nga burime të tjera informacioni (tekste, shembuj muzikorë didaktikë, foto të kompozitorëve, instrumente, shkrime për evenimente muzikore), gjë që do ta bënte tekstin ose njësinë mësimore më të pranueshme e më tërheqëse, duke rritur edhe mundësitë e punës së pavarur për t'u marrë me art, për të dëgjuar a për ta interpretuar një pjesë muzikore.
 - Gjuha e teksteve të jetë e thjeshtë, e kuptueshme, e pangarkuar me terma e terminologji të huaja ose që bartin kuptime të ndryshme.
 - Nëse në tekst përdoren ilustrime, grafikë, shembuj didaktikë muzikorë përmes dëgjime të shembujve me CD ose kasete audio etj. etj., ato të përzgjidhen që t'u shërbejnë elementeve dhe koncepteve muzikore të mësuara.
 - Faqosja e elementeve të ndarjeve mësimore (tituj, tekste, figura, pyetësorë, detyra, ushtrime ritmike dhe melodike etj.) të jetë tërheqëse dhe e mbështetur në procedurën logjike të shtjellimit të lëndës, në përgjithësi, dhe të temës, në veçanti.
 - Përdorimi i hapësirave, nënvizimeve, qartësimeve, ngjyrave etj., të jetë në raport të drejtë dhe në shërbim të çështjes që trajtohet.
 - Numri i faqeve të librit të jetë 120.
 - Numri i faqeve për çdo njësi mësimore të jetë 3 faqe për shkak të specifikës që ka kjo lëndë.
 - Teksti të jetë me katër ngjyra.
 - Formatimi mund të jetë: Format i prerë 297 x 210 mm